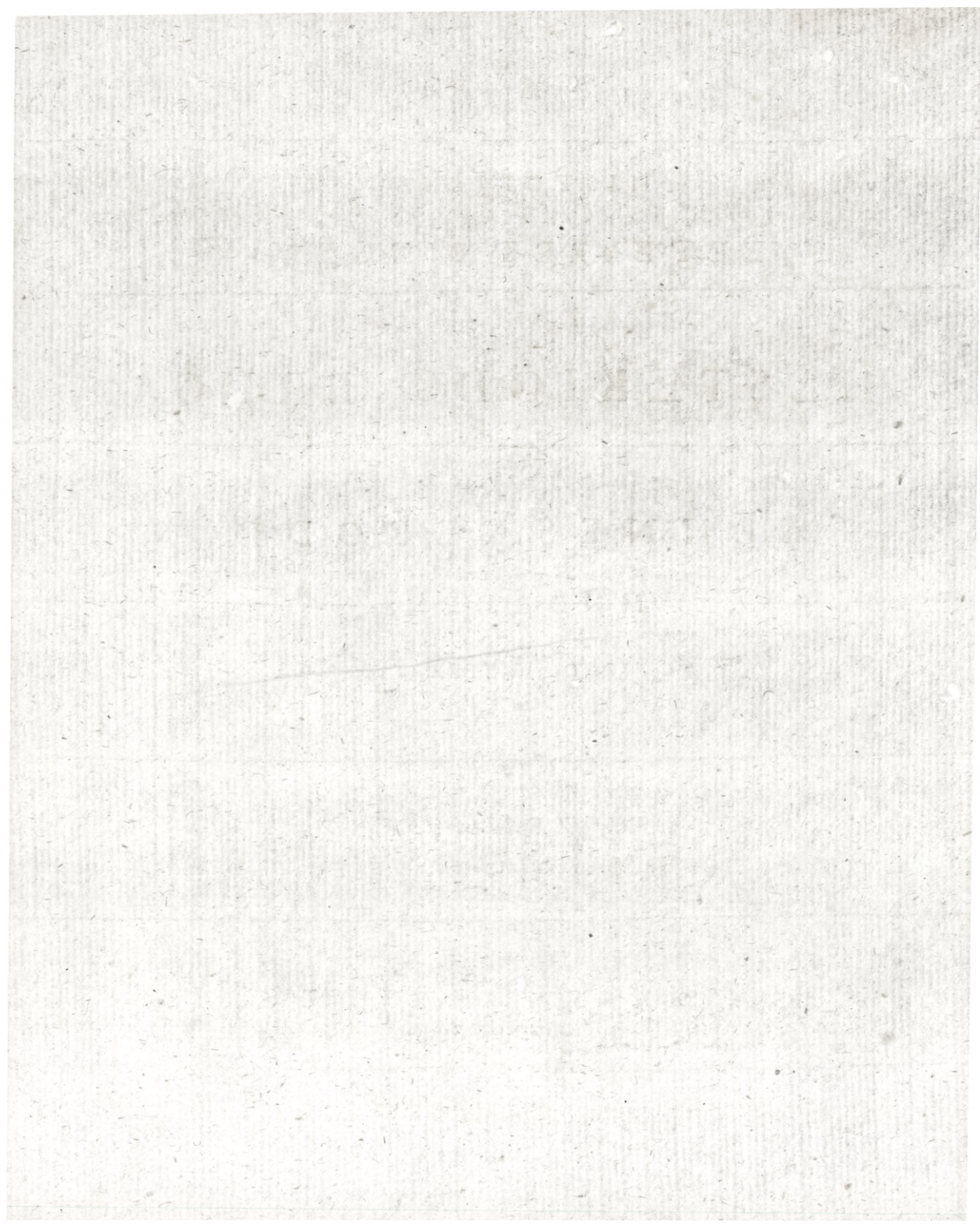

HISTORISKE
EFTERRETNINGER
OM
HESTEKIÖDS BRUG
TIL
MENNESKEFODE
I NORDEN
I ÆLDRE OG NYERE TIDER.

VED

E. C. WERLAUFF,

BIBLIOTHEKSECRETAIRE.

Flere Sekler ere henrundne, siden Hestekiöd ophörte at regnes blandt Skandinavernes Födemedler. Saa mangen Fordom vi end i vore Dage have seet forsvinde, vedvarer dog endnu den mod Hestekiödsspiisning, hævdet ved Tusinde Aars Ælde, og synes seent at ville forsvinde. Hos Almuesmanden ytrer den sig uden Tilbageholdenhed som en Virkning deels af Forfædrenes Exempel og deels af religiös Overtroe, hos den nære Oplyste eller den som giver sig ud for at være det, skiuler den sig bag politiske Grunde. Kun faa ere de som hidindtil have kunnet overvinde denne Afskye, men saa faa de end ere, viser dog den Omstændighed at Sagen er bleven bragt i Ventilation, noksom, at den har tabt meget af sit afskrækkende. Jeg troer altsaa, man med Föie kan betragte den Tid som nærforestaaende, da Hestekiödsspiisning vil blive almindelig i vort Fædreland, det forstaaer sig, med de Indskrænkninger Statsklogskab og Sundhedspolitik kan fordre.

Mange af Oldtidens Nationer have brugt Hestekiöd til Föde, især Beboerne af det nordlige Europa og Asien, hvis Efterkom-

mere endnu den Dag i Dag er nyde det med megen Velbehag *a*). Ogsaa ved denne Skik bære Skandinaverne Præg af deres Herkomst fra det nordlige Asien. Hesten er uden al Tvivl kommen her ind i Norden med Stammefolkene *b*); Hestekiödets Brug stiger altsaa op i den fjerne Oldtid *c*). Det brugtes, deels ved Offermaal-tider, deels i Huusholdninger. Hvilken af disse Anvendelser der har været den ældste, er vanskeligt at afgjøre, men om hin vilde vi tale först, da de Gamle om den have leveret os de fleeste Efterretninger fra alle de nordiske Lande *d*).

Ligesom hele Skandinavien omtrent havde een Cultus, saa var Hesteofring ogsaa lige almindelig overalt *e*). Om Norge fortæller *Snorre f*), at ved Ofringerne i Thröndelaget blev slagtet saavel Qvæg som Heste og Kiödet kogt til Spise for de Tilstade-

- a*) Exempler findes anførte i *Gatterer von Nutzen und Schaden der Thiere* 1 Th. *J. Erics* de Philippia p. 134-35. *Schöning N. R. H. II. S. 359.*
- b*) Allerede *Jornandes* ed. *Lindenbr.* p. 82. taler om de Svenskes fortreffelige Heste.
- c*) *Suhm* (Hist. af den danske Agerd. og Landv. i saml. Skr. IX. p. 135) antager at denne Dyreart er meget gammel her i Norden og at vore Forfædre maae have lagt temmelig Vind paa Hesteavl, thi ellers vare de, ved den hyppige Slagtaing, snart blevne ödelagte.
- d*) *Erichsen* l. e. mener at den sidste eller blot oeconomiske Brug er ældst, fordi enhver religiös Skik altid forudsætter en lignende almindelig.
- e*) Ogsaa Allemanderne ofrede Heste og andre Dyr til Floder og Höie som de dyrkede. *Excerpta ex Agathia in H. Grotii Hist. Gothor. p. 536.*
- f*) *Heimskringla T. I. p. 134.*

værende, og ved en stor Offerfest paa Möre, vilde Almuen med Magt tvinge *Hakon Adalsteen* til at spise Hestekiöd g), hvilket synes at vise at de ansaae dette for en nødvendig Betingelse ved Deeltagelse i Festen. At de *Svenske* ligeledes ofrede Heste og spiste Kiödet beviser blandt andet det Prædikat af *Hestekiödsædere* som *Olaf Tryggvesön* gav dem för Slaget ved Svoldue h) og da Levninger af Hedenskabet længere vedvarede i Sverrig end i det övrige Norden, saa holdt de *Svenske* og længe ved Hestefringer og Hestekiödsspiisning. Endnu mod Slutningen af det 11te Aarhundrede afsadte de deres Konge *Inge Stenkellssön* fordi han vilde indføre Christendommen, og sadte hans Svoger *Blotsveinn* til Konge, som strax paa Tinget lod en Hest slagte, Kiödet spise og Blodet smöre paa Afgudsbillederne i). Hvorvidt ellers *Lagerbring* k) har Ret i, at Hestekiöd i *Sverrig* kun blev spiiist ved Oftringer, skal siden blive undersøgt. At Heste i *Danmark* ere blevne ofrede og Kiödet spiiist, lader sig ikke omtvivle. Vi lære udtrykkelig af en Middelalders Skribent l) at de *Danske* ved Julefesten ofrede

g) Heimskr. T. I. p. 144-45. Saga Olafs Tryggv. ed. sc. P. I. c. XXII, p. 21-22.

h) Saga Olafs Tryggv. ed. sc. P. II. c. 87. p. 286. ed. svee. c. 66; om det grundede eller ugrundede i dette Skiildsord, s. *Erichsen* l. c. p. 140-42.

i) *Hervarar Saga*. ed. hafn. p. 228.

k) *Svea R. Hist.* I. D. S. 434.

l) *Ditmarus Merseburgensis* in *Leibnisi* Scr. Bransv. T. I. p. 327. cf. *Keisleri* Anr. Sept. & Celt. p. 326 i en Afh. de interdicto Carnis eqvinæ usu, hvor han erklærer den almindelige Fordom mod Hestekiöd for urimelig og ugrundet.

i Leire blandt andet 99 Heste *m*). *Islænderne* vare norske Colonister og medbragte Moderlandets Gudsdyrkelse til deres nye Fædrene-
lsnd; de have derfor sikkert ofret Heste, skiöndt intet gammelt
Skrift omtaler noget saadant Offer i Island.

Saa mange Efterretninger end de Gamle have efterladt os om Hestekiödets religiöse Brug her i Norden, saa faa derimod ere de vi finde om dets oeconomiske uden for Island *n*). Dog er det neppe nogen Tvivl underkastet, at det ogsaa i Huusholdninger har været brugt overalt *o*), da Aarsagerne overalt vare de samme, ikke at tale om den fælles Herkomst og övrige Lighed i Sæder og Levemaade. Animalske Spiser, hvilke Jagten i Nordens uhyre Skove tilböd i Overflödighed, synes i de ældste Tider at have været meest afholdte her i Norden *p*), hvor Agerdyrkning neppe var synderlig brugt, i det mindste paa meget faa Steder *q*).

m) Cf. Münters Afb. om Leire S. 52.

n) Ogsaa om de hedenske Tydske i Bremen fortæller Adam af Bremen (Hist. eccl. L. IV. c. XX) at de spiste Hestekiöd (carnem jumentorum).

o) *Salm* Hist. af den danske Agerd. og Landv. S. Skr. IX. S. 135.

p) "Hic. — in Scanzia — "genter, quæ carnibus tantum vivunt. Jor-
nandes de rebus geticis ed. Lindenbrog p. 82.

q) Jeg troer med *Rothe* (Nordens Statsforf. I D. S. 10) og den genie-
rige Forfatter til Afhandl. om *det daglige Bröd i Norden* i *Minerva*
1786, at Agerdyrkning ikke har været almindelig her i Norden för
efter Christödommen. Det er derfor urigtigt, at *Schöning* og flere
för at tilvende deres Fædreneland den forment *Ære*, at have
havt ordentlig Agerdyrkning paa en Tid, da hverken Landets Be-

Men da de hverken havde Cavallerie eller betydelige oeconomicke Arbeider at bruge Hesten til, er det höist begribeligt, at den hyppigen blev slagtet og spiist r). Naar altsaa

skaffenhed eller Folkets övrige Cultur gjorde den tænkelig, have smaaligen sanket de Gamles Udsagn om enkelte Mænds Forsög, som i Grunden intet bevise, for deraf at uddrage almindelige Resultater. Dog forstaar det sig, at dette ikke gjælder om heele Norden. Danmark har f. Ex. vist kiendt Agerdyrkning för Norge, og i Island er det neppe kommet videre end til blotte Experimenter. Til at dokumentere denne min individuelle Mening, er her ikke Stedet, kun vil jeg, som Beviser der nöiere kunde udföres pege hen paa Nordens uhyre Skove i gamle Tider, og paa Skandinavernes tidlige og idelige Seilads og hyppige Udvandringer, hvilket alt snarere bebuder en sig ved Jagt, Qvægavl og Fiskerie nærende end agerdyrkende Nation. Alligevel maae jeg tilstaae, at den störste nulevende skandinaviske Oldkyndige Hr. Justitsraad *Thorlacius*, har for mig venskabeligen yttret den modsatte Meening, og grunder denne blandt andet paa Pytheas's Vidnesbyrd, de mange gamle nomina locorum her i Norden der ende sig paa *akr*, (*Ullerakr*, *Brunnakr*, *Thorsakr*) og endelig paa Öllets tidlige og udbredte Brug her i Norden, der ikke kan tænkes uden Kornavl, hvilket sidste Bevis jeg især finder af megen Vigtighed.

- r) For ikke at lade Læseren i denne Afhandling savne noget Datum Hestekiödspiisningen vedkommende, vil jeg og anföre et par Fabler. Den förste er *Sorle Stärkes S.* (hos *Biörner* Pag. 5) hvor der tales om en Jette som spiste Hestekiöd. Den anden er *Fortællingen om Troländens Hulda*, hvoraf man seer, at der ved store Giestebude bleve slagtede Heste i Mængde, og at en Foraring af feede Heste blev anseet for meget betydelig. (*Skand. Litt. S. Skr.* 1805. 1 B. S. 293, 298, 317). Saadanne Fabler kan dog undertiden tiene til at vise Forfatterens Opiniones de moribus majorum.

Saxo s) fortæller, at de Danske Krigsfolk engang paa et Tog; længe før Christendommen, kom i en saadan Nöd, at de maatte skride til at spise Heste, for ikke at döe af Sult, da viser dette, forudsat at Konge og Factum ikke ere opdigtede, intet andet, end hans ringe Bekiendskab med den nordiske Oldtid, eller Lyst til at fralægge hans Landsmænd den utilgivelige Brøde at have spiiist Hestekiöd. Jeg tør derfor paastaae, at de nyere Forfattere *t)* der antage, at Hestekiöd nödes mindre daglig end ved höitidelige Ofringer, feile, thi det er ikke rimeligt, at Skandinaverne kun ved en saadan enkelt Leilighed, skulde have tilladt sig en Spise, som vi af alting kan see, maae have behaget dem meget, og som de saa let kunde komme til. Af hvor stor Vigtighed dette Födemedel var for Island, sees deraf, at der ved Christendommens Antagelse blev stipuleret, det med Börns Udsættelse og Hestekiödsspiisning skulde have sit Forblivende efter gammel Skik *u)*, thi det blev anseet for umueligt, at alle saavel Fattige som Rige, kunde opföde deres Börn, naar Nydelsen af *Folkets vigtigste Levnetsmidler skulde være forbuden v)*. Det var derfor i de Tider ei ualmindeligt i Island at stæle Heste for at slagte dem, hvorpaa de islandske Sögur anföre adskillige Exempler. Saaledes da *Hromund den halte* mistede 5 fede Heste, faldt hans Söner strax paa at

s) Hist. dan. Lib. I. p. 15. cfr. not. in Sax. p. 52. Keisleri Ant. p. 332. Eriki de Philippia p. 135.

t) Lagerbring Swea R. H. I. S. 434. G. L. Baden (de gamle Danskes og Norskes Levemaade *Min* 1805. II. S. 7).

u) Arü Schedæ c. VII. p. 46.

v) Olafs Tryggv. S. ed. isl. P. II. p. 244.

nogen maatte have stiaalet og spiiist dem, som Udfaldet og viiste forholdt sig saa x) og en anden Saga y) fortæller, hvorledes en vis *Thorberg* ved Myvatn, da han havde drevet sammen alle de Faar, Öxne og *Heste* han vilde slagte, foregav, at han savnede en Hest, og at hans Naboe havde stiaalet og slagtet den. Hestekiödsspiisningen blev da som flere Levninger af Hedenskabet ikke ganske afskaffet paa Island, för Olaf den hellige anvendte sin hele Indfydelse derpaa z), skiont man af de islandske Skribenteres Taushed kan slutte at den alt strax efter Christendommen er taget meer og meer af, mueligt formedelst Islands tidlige store Qvægavl æ).

Hvad vi vide om den egentlige Fremgangsmaade med Hestens Feedning og Kiödets Tillavelse, belöber sig ikke til stort. De Heste, som vare bestemte til at slagtes, bleve, frie for alt Arbeide, feedede paa de bedste Græsgange og af disse slagtedes da en eller flere ved Höstens Tid ö) eller ved en og anden Fest, f. Ex. Julen aa). Arbeidshestene slagtedes ikke letteligen, deels

x) *Olafs Tryggv.* S. ed. isl. P. II. p. 203. *Landnamabok.* P. II. c. XXXIII p. 172.

y) *Vigaskutu* S. c. 18. anført af *Erichsen* l. c. p. 136.

z) *Heimskr.* T. II. p. 61. 65.

æ) Hr. Justitsraad *Thorlacius* har for mig mundtlig yttret den Mening, at Hestekiöd kun er blevet spiiist paa Island af den fattigere Almue og i Hungersnöd, da man i de omständelige Beskrivelser af Islændernes store Giestebuder, som saa ofte forekomme i Sögurne, aldrig finde det nævnet blandt Retterne.

ö) *Eyrbyggja* S. p. 54.

aa) *Vigaskutu* S. l. c.

Vid. Sel. Skr. 1805. IV Del. II Hefte. X

fordi de ikke vel kunde undværes, deels maaskee fordi deres Kiød blev anseet for saa velsmagende. Dog giordte Nöden ogsaa heri en Undtagelse, thi i en stærk Hungersnöd fremkom en Islænder med det Forslag at slagte Arbeidshestene, indtil enhver Bønde kun havde to tilbage *bb*).

Det som Skandinaverne fornemmelig nöd af Hesten, var *Kiødet*, som de spiste deels kogt, deels stegt, og i første Tilfælde synes de og at have spist *Suppen* (*Sodir* *cc*) og *Skumfidtet* (*flotit*) paa den *dd*) hvilket sidste *Keisler* *ee*) mener, de have brugt i Stedet for Smör. Det lader og til at de have spist *Indvoldene*, thi *Snorre* *ff*) fortæller at Bønderne tvang *Hakon Adalsteen* til at spise nogle Mundfulde Hestelever. At de skulde have brugt *Hestemelken*, som adskillige gamle Folk og Tatarerne endnu bruge, finder jeg intet Spor til *gg*).

bb) *Olafs Tryggv.* S. ed. scalh. P. II. 234.

cc) *Heimskr.* T. I. P. 143.

dd) *Heimskr.* I. c.

ee) *Antiqu.* p. 337.

ff) *Heimskr.* T. I. p. 144. *Nials Saga* p. 185 fortæller om Skarphedinn Nialsson at han beskyldte en anden for at have spist et Stykke af Endetarven (*razgarnarenda*) af en Hest, og kaldte det en afskyelig Handling (*fulmennzka*). Dersom denne Bebreidelse ikke har været ugrundet, kunde man maaskee antage, at Skarphedinn dermed har vildet bebreide ham sin Nidskhed, i at æde endog det væmmeligste af Dyret, for ikke at lade noget gaae til spilde.

gg) Hos Estherne drak Kongen og de Fornemmeste Hestemelk. *Ostheri Periplus*, *Scr. Rer. Dan.* T. II. p. 121. Det samme fandt

Da christne Missionærer indkom i Norden, var et af deres fornemste Bud *Afhold fra Hestekiöd*. Hertil kunde flere Grunde tænkes. Hestekiödet blev anseet for vanhelligt, fordi det var brugt til Ofringer *hh*). Der existerede endog Pavebud fra Gregor III til Tydscklands Apostel den hellige Bonifacius om strængeligen at forbyde Hestekiödet, som noget urent *ii*) (formodentlig paa Grund af den mosaiske Lovgivning). Endelig kunde og Missionærerne have haft en eller anden oekonomisk Aarsag, hvilket alt bestyrkes derved at Harer og flere Dyr, som i Begyndelsen og vare forbudte, siden bleve tilladte at spises, kun Heste aldrig *kk*). De Regentere som arbeidede paa Christendommens Indførelse og Befæstelse her i Norden, gjorde derfor og deres Bedste, for at faae denne Vederstyggelighed afskaffer. Keiser Otto, da han belejrede Dannevirke og hans Folk begyndte at lide Hunger, forkastede det Forslag at slagte Hestene, paa Grund af at dette var det største Brud paa Christendommen (Kristnispell) *ll*). Dog synes *Olof den Hellige* først ret at have faaet Bugt dermed i *Norge* og *Island*, og i *Sverrig* have vi seet at Hestekiödsspiisning fandt Sted endnu mod Slutningen af 11te Aarhundrede.

Sted hos Preusserne efter *Adams* og *Dusbürgs* Beretninger. cfr. l. c. not. k).

hh) *Keisleri* Ant. p. 339.

ii) *Keisleri* Ant. l. c.

kk) *Schmidt* (*Gesch. d. Deutsch.* I. S. 385) mener og at Hovedaarsagen til at Hestekiödsspiisningen gik af Brug, var det, at Hestene ved Meneskeformerelsen bleve sieldnere og kostbarere.

ll) *Olofs Tryggv. S. ed. Scalh.* P. I. p. 87.

De Love, som forbyde Hestekiödsspiisning, ere, saavidt mig er bekiendt, følgende:

1) *Hakon Adalstens Gulethingslov mm)*, (som vi dog langt fra ikke har i sin oprindelige Form) bestemmer i *Christendomsbalken*, at den som spiser Hestekiöd, skal böde 3 Mark til Bispem og gaae til Skrifte.

2) *Den vigenske Kirkeret nn)*, given i det 12 Aarhundrede, bestemmer, at hvo som spiser Hund, Kat eller *Hest* uden for Nödstillfælde, skal have forbrudt Gods og Fred, faste Eiendomme og Lösöre og reise til hedenske Lande.

3) Den saakaldte *Codex Tunsbergensis* (en Samling af norske Lovstykker blandt de suhmske Mannuskripter) distingverer ogsaa mellem Nödstillfælde og Ikkenödstillfælde; i hint kunde Hestekiöds-spiisning afsones med Almisser, i dette skulde den straffes med Landsforviisning og Godsets Fortabelse oo).

4) *Den ældre islandske Kirkeret* (given 1122) forbyder pp) at spise Hestekiöd, under Straf af den mindre Landsforviisning og bestemmes tillige qq) at om et Sviin kommer til at æde Hestekiöd, skal det sulte i 3 Maaneder, og fedes i andre 3, för det maae slagtes.

mm) *Pausés norske Love*, I. D. S. 28. 29.

nn) udg. af *Finsen* cap. V. p. 25.

oo) *Annot. ad Jus eccl. Arnann*, p. 197. not. 182

pp) udg. af *Thorkelin* cap. XXXII. p. 134.

qq) *Cap. XXXI*. p. 130.

5) *Den nyere islandske Kirkeret* (given 1275 til 77) gientager den ældres Forbud under Straf af at böde 3 Mark til Bispen og at staae Skrifte *rr*). Mærkeligt, at ingen af de islandske Kirkeretter har undtaget Nödstillfælde.

Overflödighed af de Levnetsmidler, som Qvægavl, Jagt, Fiskerie og Agerdyrkning kan forskaffe, har foraarsaget, at hverken Danmark, Norge eller Sverrig indtil denne Dag for Alvor har tænkt paa igien at optage Hestekiöd blandt deres Födemidler. Kun undertiden, i overordentlig Hungersnöd, er det blevet spiiist, som i *Danmark* under Kong Oluf Hunger *ss*) og i Kiöbenhavns Beleiring 1536 *tt*). Dog finder jeg ikke, at man har været nödt til at gribe dertil i Beleiringen 1658, med mindre det ved denne og flere Leiligheder, kan være spiiist hemmelig. *Bartholin*, der i sit Skrift *de Medicina Danorum domestica, Hafniae*, 1666. 8. taler om andre mindre sædvanlige Spiser som Elsdys- og Biörnekiöd, nævner end ikke med et Ord Hestekiöd, skiöndt han maaskee har havt det i Tankerne, naar han siger (p. 269) "Cætera animalia persequi non attinet, quia urgente necessitate, a pauperibus omnia in nutrimentum trahuntur, quæ alias delicatiores

rr) udg. af *Thorkekin* c. XXXII. p. 198.

ss) *Anonymi Roskildensis Chronicon danicam ab A. 876-1157 in Scr. Rev. Dan. T. I. p. 379.*

tt) *Thestrup* (*Danske Krigsarmatur* S. 551) anförer af et gammelt Manuskript, at under denne Beleiring en liden Hest saa god som 15 Mark gialt 200 Mark, et Föl 100 Mark, 1 Hestelever 3 Mark, og at Indbyggerne, da Byen blev overgivet, havde blant andet opædt meer end 300 Heste.

”respuunt.” Har han her tænkt paa Hestekiöd, bestyrker det hvad jeg alt har sagt, at det i Hungersnöd er hemmelig bleven spist *uu*). I *Sverrig* er engang i forrige Aarhundrede et Forsög giört, paa at bringe Hestekiödsspiisning igien i Gang, men hvorvidt det har havt nogen Fremgang, veed jeg ikke *vv*).

I *Island* derimod, hvor haarde Vintre, og deraf fölgende misligt Fiskerie og Qvægdöd, saa ofte have foraarsaget Hungersnöd, er det begribeligt, at Indvaanerne, især de Fattige, nu og da have kunnet fristes til at slagte Heste. Det synes og at Vedkommende, især efter Reformationen, have fundet overensstemmende med Menneskeligheds Fordringer, at see igiennem Fingre dermed, thi et Lovbud af 1595 *xx*) forbyder vel Hestekiödsspiisning under Straf af Hudstrygelse og 3 Mark til de Fattige, men undtager dog Nödstilfælde. Derfor giör den islandske Geistligheds Opförsel i det 18de Aarhundrede ved lignende Leilighed, den saae meget mindre Ære, som den viiste langt illiberalere Grundsætninger end deres Forfædre for 200 Aar siden. Da der nemlig i Aarene 1753 og 54 var saa skrækkelig en Vinter paa Nordlandet, at de fleeste Heste döde af Sult, og mange

uu) At han ikke udtrykkelig har vildet tale om Hestekiödsspiisning, kan forklares deraf, at han rimeligviis paa Grund af den mosaiske Lovgivning har anseet den for en Vederstyggelighed, thi man veed, at han tildeels paa den Grund fraraadede at spise Blod og det som var qvalt. *Pontoppidans Ann. T. IV. p. 564. Zwergii Siell. Cleresie S. 301-2.*

vv) *Beckmanns physikal. oekonom, Bihl. XIII. S. 593.*

xx) citeres i Udg. af *nyere isl. Kirkeret* p. 197. 98. not. 182.

Fattige bleve nødte til at slagte dem til Føde, forarsagede dette "overalt Eftertale blandt Folk, især hos Geistligheden, som forbød "alle og enhver at æde disse *urene Dyr.* yy).

I Aaret 1776 forarsagede Hestekiödsspiisningen endog et Slags litterær Feide i Island, efter Stedets Leilighed. *Magnus Ketilsen*, Sysselmand i Dalasyssel, udgav samme Aar fra Hrappseis Bogtrykkerie et lille Skrivt om *Hestekiöds Brug i Huusholdninger* zz), hvori han vel ei direkte raader til at spise Hestekiöd, for ei at forarge de Svage og Enfoldige, men viser dog at det ei vilde være syndigt, om det skeedte, og raader til paa andre Maader at betiene sig deraf i Huusholdninger, f. Ex. ved at bruge Hestefidtet i Stedet for Tran. Han fortæller tillige, at da nogle i sidste Hungersaar aad Hestekiöd, vare der somme Præster, der ei vilde stæde dem til Alters; med mindre de først stode aabenbare Skrifte, hvoraf fulgte at mange døde af Sult, som dog eiede Heste aa). Men Provsten i Dalasyssel *Gunnar Poulsen*, ellers berömt for sine dybe Indsigter i den gamle islandske Philologie, fandt saadanne nye Projecter meget farlige, og udstædede under 24 Febr. 1776 en Cirkulære til Præsterne i Sysselet, hvori han bad dem af alle Kræfter at afværge dette Forslags Iværksættelse,

yy) *Olafsens og Povelsens Reise gienn. Island* 2 D. S. 701.

zz) Under Titel *Hestabit er Hagabot og Hrossa Slatrid Gagnsamlegt*. Det væsentlige af denne Afhandling havde Forf. alt fremsat i sin *islandske Maanedstidende* 1775. S. 83. 96.

aa) S. 18 citerer han et Par Steder af en Provst *Thorsteinn Petersens Undervisan um Sagnalestr*, hvor denne opmuntrer til at spise Hestekiöd.

og bragte ved denne Leilighed i Erindring et Synodale af Biskop *F. Johnsen* af 1760, som angik samme Sag. Denne Cirkulære lod *Ketelsen* samme Aar trykke med sine Anmærkninger, under Titel: *Heidner eta Hrossakiöt* (Hedninger spise Hestekiöd) Hrappsei 1776. 8.

Efter slige Aspekter vil det nok vare en rum Tid, inden denne og flere Fordomme kunde blive udryddede i Island, hvor dog Hestenes Mængde paa sine Steder endog skal være til Skade öö). En islandsk Övrighedsperson af mine Venner, har forsikkret mig, at *Hestekiödsæder* endnu er det værste Skiildsord blandt Islænderne, et Skiildsord som undertiden endog afstedkommer Proces.

öö) *Olafsens Reise*, II. S. 702.

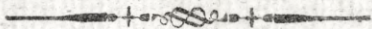

Fig. b.

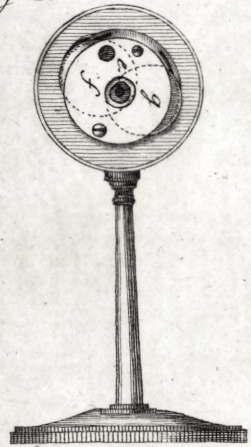

Fig. 2a.

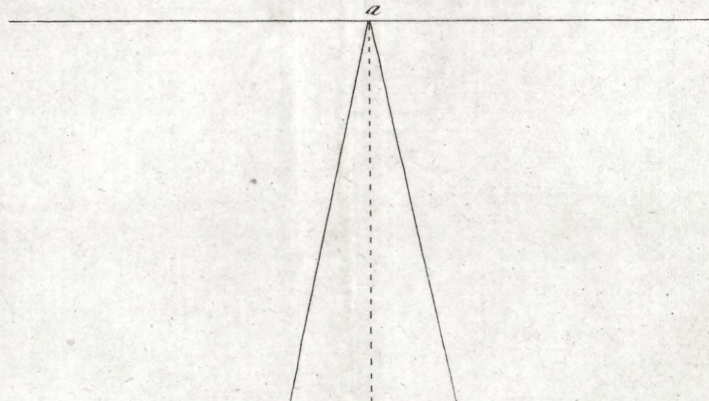
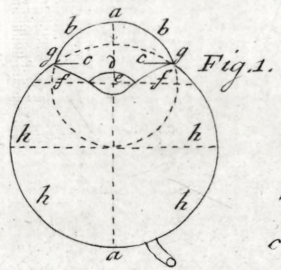
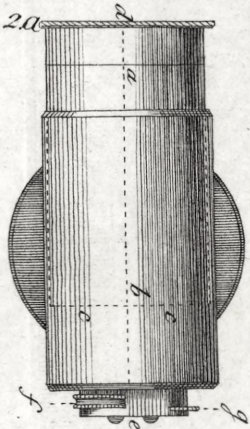

Fig. 4.

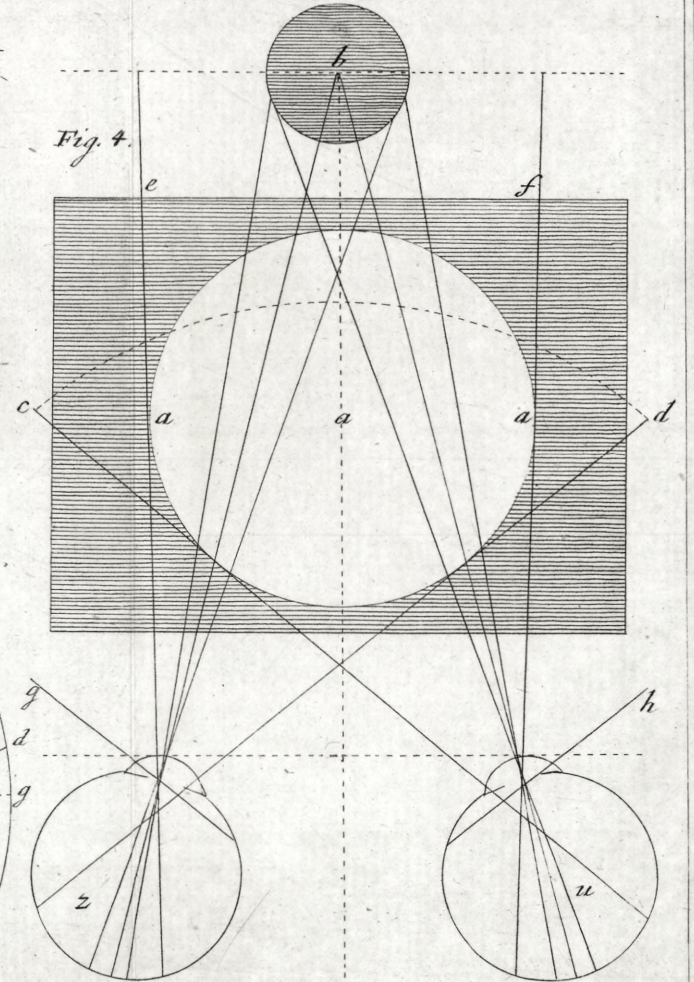

Fig. 5.

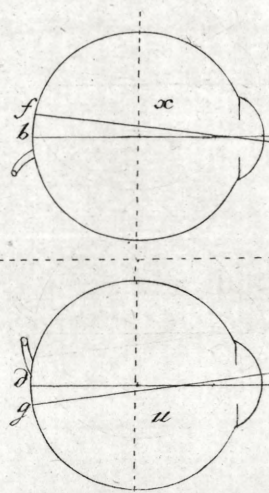
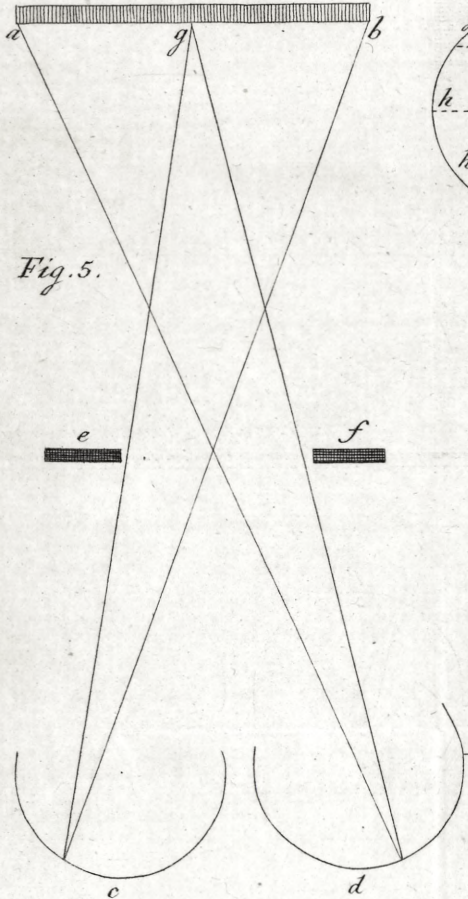

Fig. 6.

Fig. 7.

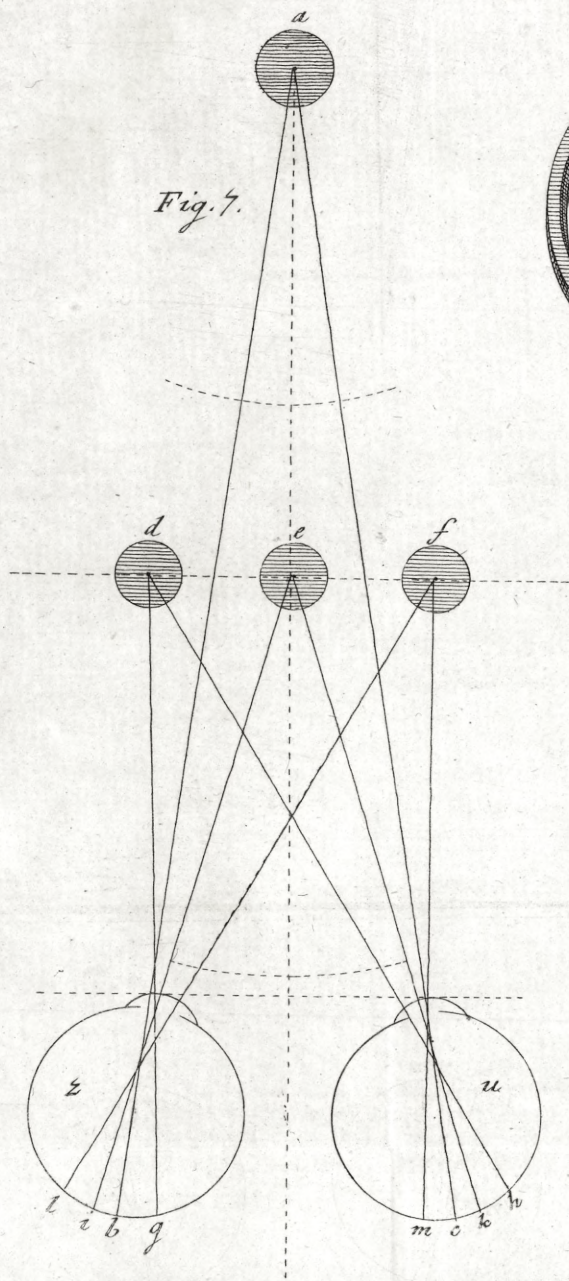

Fig. 10.

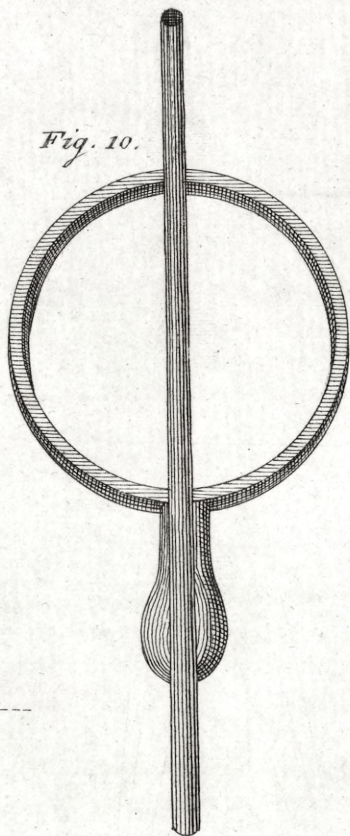

Fig. 8.

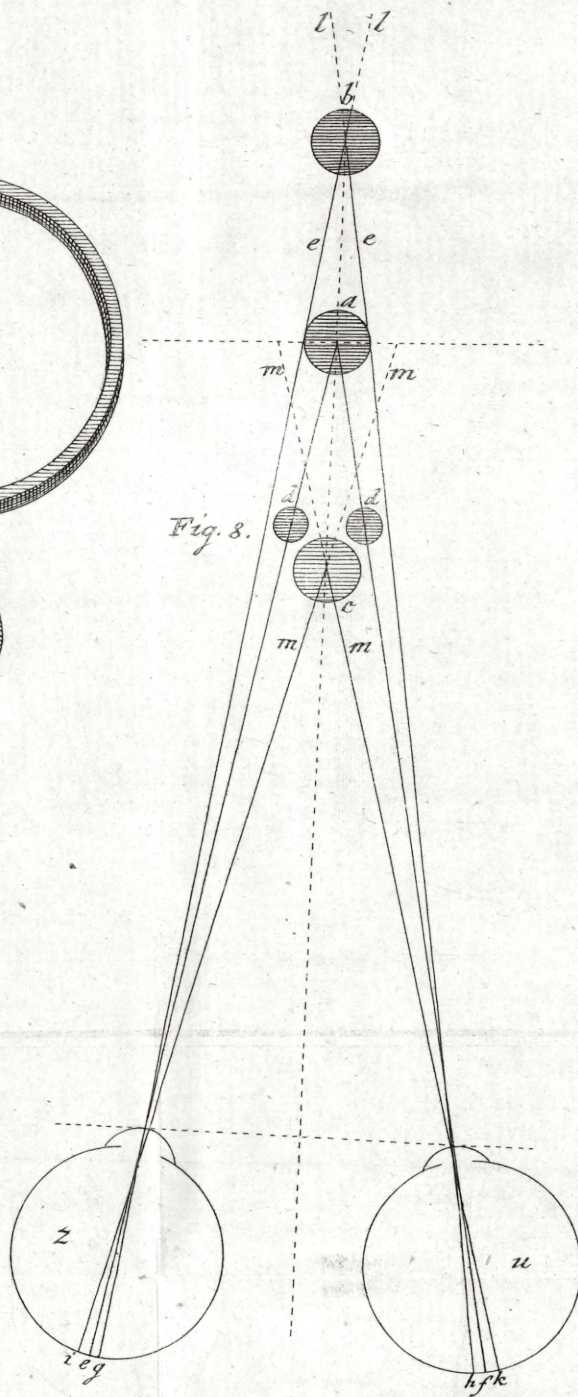
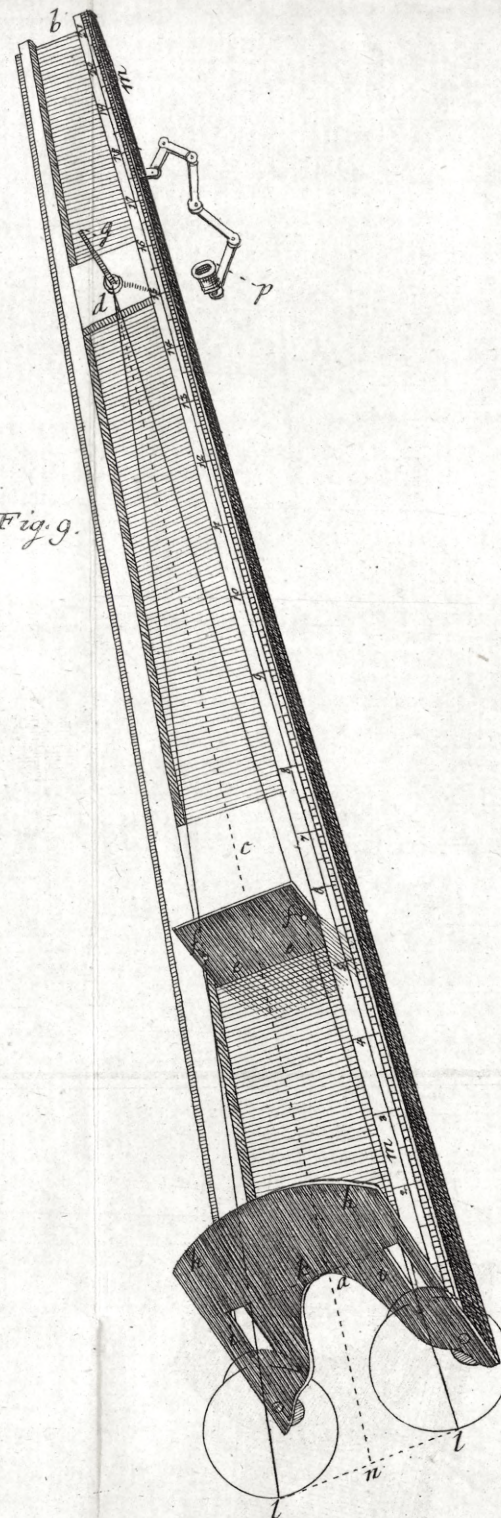
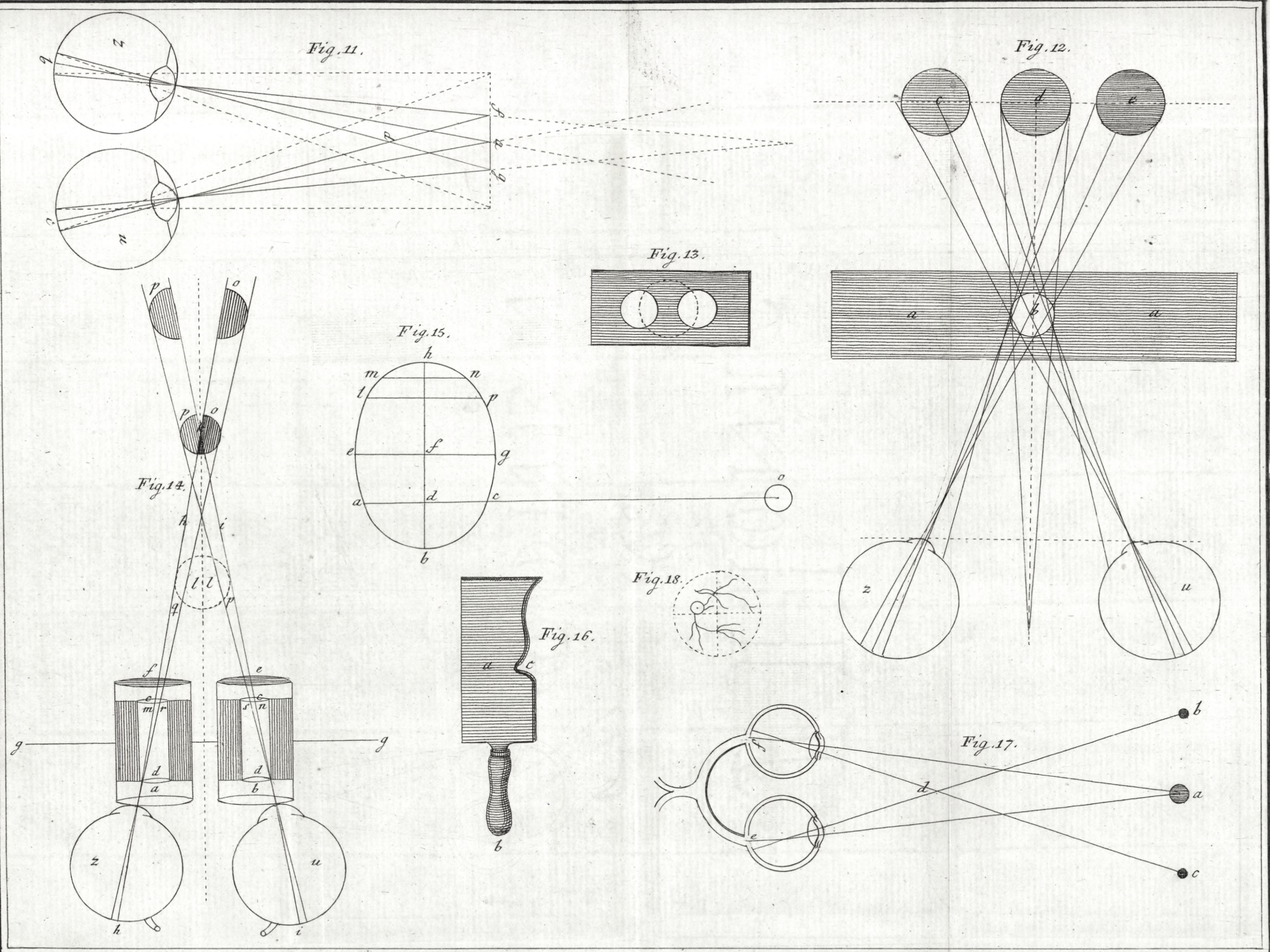

Fig. 9.

M. Bugge delin:

Friedrich sc:

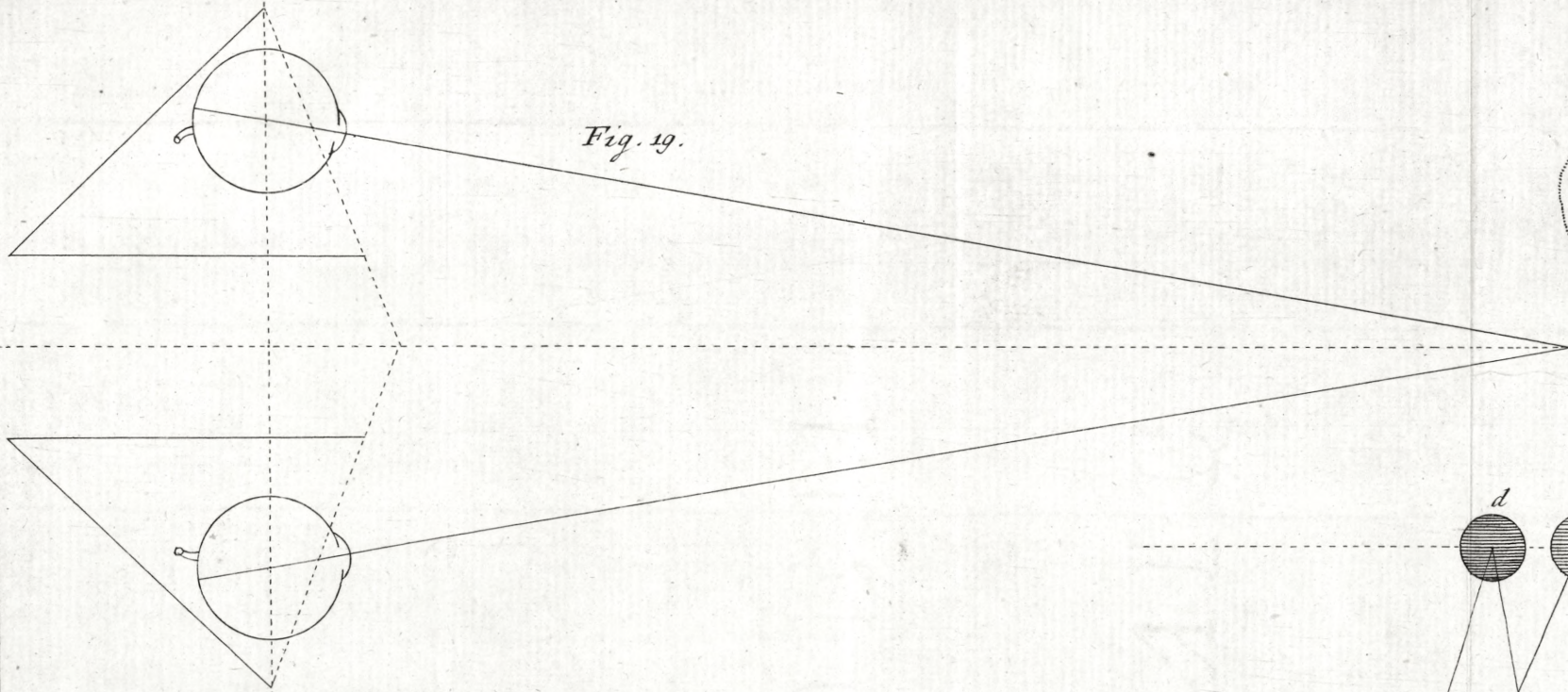

Fig. 19.

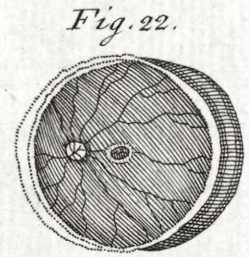

Fig. 22.

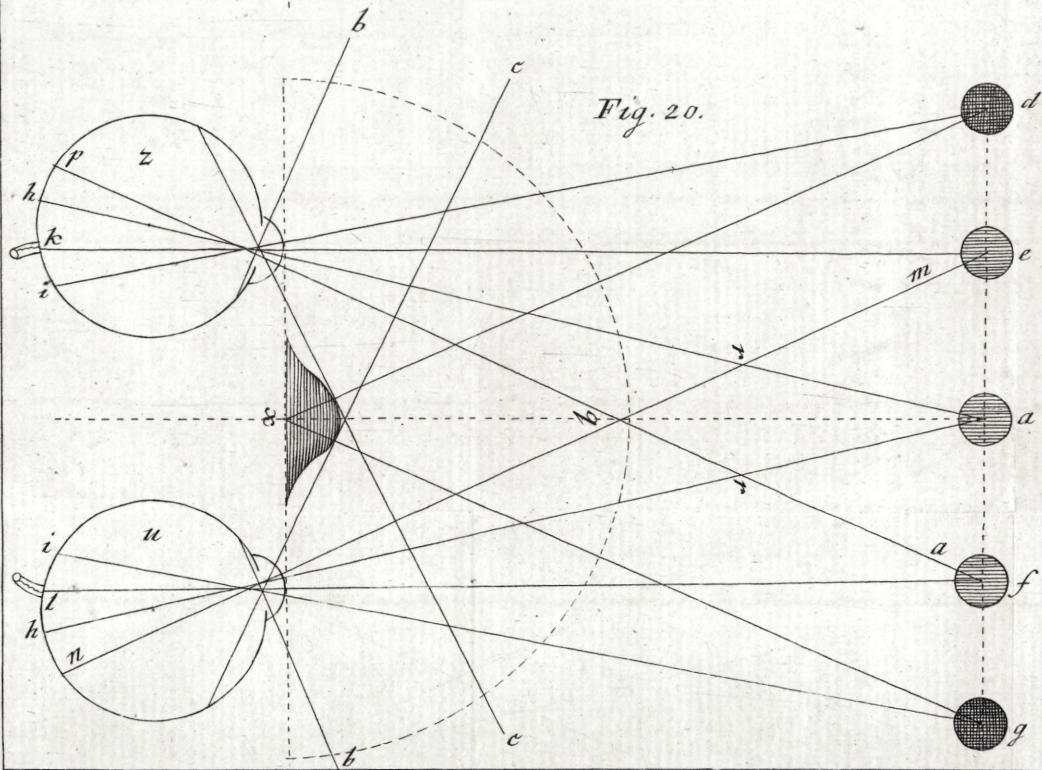

Fig. 20.

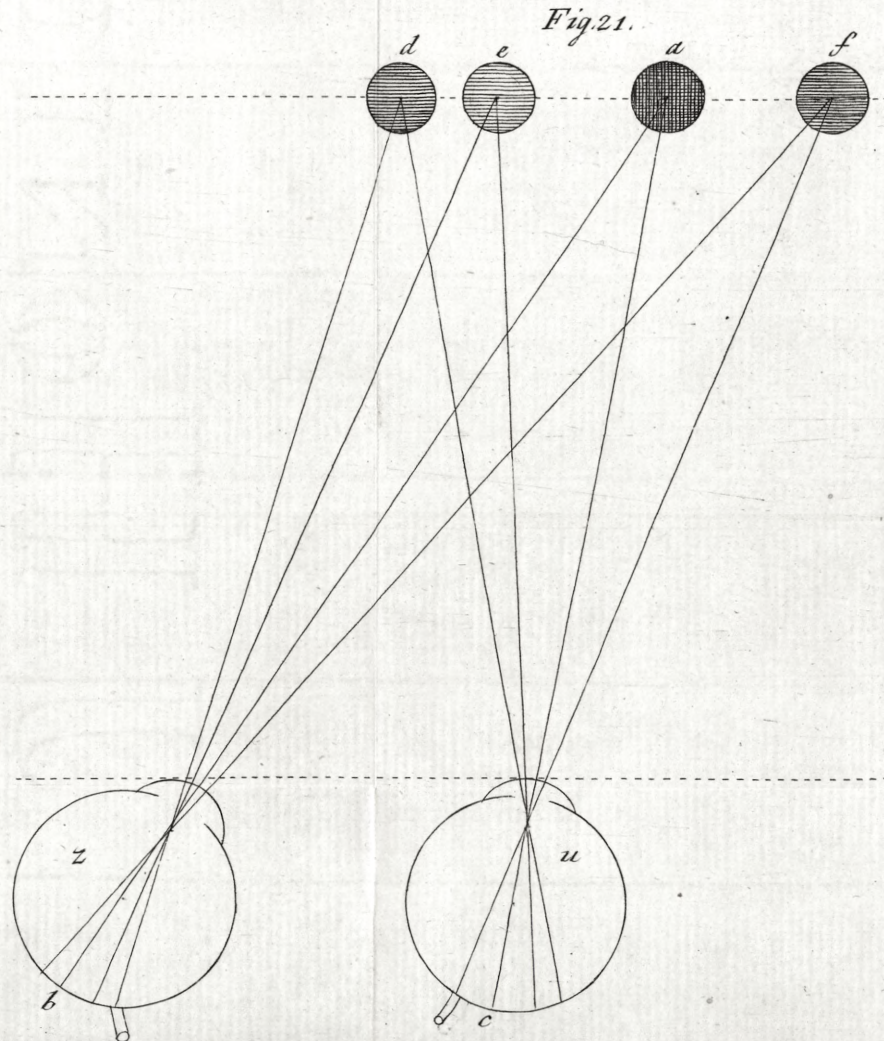

Fig. 21.